בס"ד

יום **א'**, **כו'** ב**מנחם אב** תש"ס (**27** באוגוסט)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שבוע טוב!

הרהורים מתוך פרשת השבוע, פר' "**ראה**":

בפסוק, "ועברתם את הירדן וישבתם בארץ אשר ה' אלוקיכם מנחיל אתכם והניח לכם מכל אויביכם מסביב וישבתם בטח" [דברים **יב'** 10], מצוי, לכאורה, כפל-לשון – שאם בני ישראל מובטחים שתהיה להם מנוחה מכל אויביהם מסביב, מובן מאליו שישבו בטח בארצם. מדוע בכל-זאת נאמר כאן במפורש "וישבתם בטח"?
משיב על כך ר' יהונתן אייבשיץ מפראג (בספרו, "תפארת והונתן"): במילים "וישבתם בטח", אין הכוונה לבטחון מאויב חיצוני, אלא לקיום "שלום-בית" בקרב שבטי ישראל בארץ היעודה.בכתוב שלפנינו מצויות אפוא שתי הבטחות טובות לבני ישראל:
א)תהיה להם מנוחה מן הגויים, היושבים מסביב לגבולות הארץ;
ב)ישרור שלום פנימי בין חלקי העם השונים.
מוסיף על כך ר' דוד מושקוביץ (בספרו, "גלילי זהב"): "וישבתם בטח" הוא תנאי הכרחי לקיום ההבטחה "והניח לכם מכל אויביכם מסביב". שבשעה ששורר שלום בין כל חלקי העם, ואין ישראל מפולגים לכתות ולמפלגות(!), המתנצחות זו בזו בדיבור ובמעשה, אינם צריכים לחשוש מן האויבים הנכריים, היושבים מסביב לארצם.

ועוד: ר' שמואל מוהליבר, רבה של ביאליסטוק (שבפולין), היה מגדולי הרבנים שבמזרח אירופה במחצית השניה של המאה ה-19 (פעם יכולנו לכתוב "המאה הקודמת". כבר לא!) אך בצד עיסוקיו כמורה – הוראה, הרב היה מראשי הפעילים בתנועת "חובבי-ציון", ועשה נפשות בקרב יהודי מזרח אירופה לעליה ולהתיישבות בארץ הקודש. לשם כך הוא ביקר בקהילות רבות, ובמסע מיוחד לפאריז נפגש עם הבארון אדמונד דה רוטשילד ("הנדיב הידוע") והשפיע עליו להירתם לעזרת המושבות החדשות בארץ ישראל. בשנת תר"ן(1890-5650) סייר הרב מוהליבר בערי ארץ הקודש ובמושבות החדשות שהוקמו ביהודה ובגליל. וכששב למקום מגוריו, הגביר את פעילותו הברוכה למען יישוב ארץ ישראל.
פעם, נטפל אל הרב מוהליבר שונא ציון ידוע בעירו, שעשה לו מנהג לדבר סרה בארץ האבות בלא כל רתיעה. ועם שובו של הרב מארץ ישראל, השמיע באזניו במצח נחושה את הטענה האווילית, שאין עתיד למושבות החדשות שהוקמו לא מכבר בארץ, ותנועת "חובבי-ציון" לא תצליח לפעול פעולה של ממש – כפי שלא הצליחו לדעתו תנועות קודמות בעניין זה.
שיסע ר' שמואל את דברי הקטרוג של אותו שונא ציון ואמר: במסכת 'חולין' [דף סג'] מעירים חז"ל על ה'ראה' (בהיגוי, רא-אה) – מן העופות הטורפים, ונמנתה עם העופות הטמאים המוזכרים ב(פרשתנו) פרשת "**ראה**" [דברים **יד'** 13] שהתורה אוסרת אותנו מלאכול. שאל אותו ר' מוהליבר: "למה נקרא שמה "ראה"? כיוון שרואה ביותר (כוח ראייתה מגיע למרחק רב מאד). היא עומדת בבבל ורואה נבלה בארץ ישראל. ומשום מידה מגונה זו – שאינה חשה בכל הטוב והיפה שבארץ האבות, אלא רואה בה רק נבלות המעלות צחנה – היא נמנית בתורה עם העופות הטמאים... [פרפראות לתורה]

יום נעים!